

PM 2016:186 RV (Dnr 108-955/2016)

Stockholm Vattens mobila miljöstationer

Skrivelse av Lotta Edholm (L)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse av Lotta Edholm (L) om Stockholm Vattens mobila miljöstationer anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Lotta Edholm (L) har i en skrivelse till kommunstyrelsen begärt att få en redovisning av stadens möjligheter att öka antalet platser för de mobila miljöstationerna i ytterstaden i kollektivtrafiknära lägen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden stadsdelsnämnderna i Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen och Spånga-Tensta, samt Stockholm Stadshus AB som har underremitterat ärendet till Stockholm Vatten AB.

Stadsledningskontoret är i grunden positiv till alla åtgärder som bidrar till att staden når målen i avfallsplanen och miljöprogrammet. Skrivelsen utgör ett exempel på ett förslag som kan leda till förbättrad service i staden, som i sin tur kan minska mängden farligt avfall i hushållssoporna. Med tanke på att staden står under ett omvandlingstryck, som kan leda till allt fler bosatta i ytterstaden utan tillgång till egen bil, finns goda skäl för Stockholm Vatten AB att löpande se över turlistan för de mobila miljöstationerna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till en ökning av antalet platser för mottagning av hushållens farliga avfall och tillstyrker en redovisning enligt remitterad skrivelse.

Trafiknämnden anför att de inte har möjlighet att ta fram en sammanställning över lämpliga platser i ytterstaden för de mobila miljöstationerna att stanna på. Detta arbete bör drivas och initieras av Stockholm Vatten AB, avfallsavdelningen. I samband med att Stockholm Vatten AB utvecklar denna typ av verksamhet har bolaget kontaktat trafikkontoret och det finns en pågående dialog i frågan.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att öka antalet stopp som de mobila miljöstationerna gör i stadsdelen. Många av stadsdelens

invånare har långt till närmaste återvinningscentral och staden kan inte förvänta sig att medborgarna ska ha tillgång till bil.

Kungsholmens stadsdelsnämnd skriver att det i linje med stadens framkomlighetsstrategi och miljöprogram är viktigt att service, såsom avfallshantering, utvecklas i takt med att Stockholms stad arbetar för minskat bilberoende.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser bland annat att det är viktigt att platserna för de mobila miljöstationerna möter stockholmarnas behov och enligt nämnden är det i det arbetet betydelsefullt att undersöka befolkningstäthet och boendeform i respektive område.

Stockholms Stadshus AB:s koncernledning delar Stockholms Vatten AB:s synpunkt om att analysen av plats och turtäthet för de mobila miljöstationerna måste baseras på en djupare analys än enbart befolkning och yta för att få största möjliga resultat och effektivitet i omhändertagande av farligt avfall. Koncernledningen välkomnar dock generellt förslag till utveckling inom miljö- och återvinningsområdet, särskilt som bolaget har ett ägardirektiv att följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet.

Mina synpunkter

De mobila miljöstationerna gör det möjligt för fler stockholmare att ta ansvar för sitt farliga avfall. Sedan de första turerna år 2002 har antalet stopp kontinuerligt utökats och stoppen har valts utifrån ett flertal olika aspekter, exempelvis befolkningstäthet, närhet till kollektivtrafik, möjlighet för den mobila miljöstationen att stanna säkert, trygghet för besökarna, med mera.

Det stämmer att innerstaden ofta har fler stopp om man enbart räknar antalet stopp per invånare än vad ytterstadsområdena har som helhet, men i innerstaden bor de flesta i ett flerbostadshus. I ytterstaden ser den fördelningen annorlunda ut.

Jag är av uppfattningen att man bör göra det enklare för *alla* att lämna ifrån sig sitt farliga avfall, så även för de stockholmare som inte har tillgång till bil. Fokus för den mobila miljöstationen i ytterstadsområdena har också lagts på områden där merparten av invånarna bor i flerbostadshus och inte antas ha tillgång till en bil. Detta har inneburit att det är glesare mellan stoppen i områden där merparten bor i en villa.

Jag delar Stockholm Vatten AB:s åsikt om att det inte är rättvisande att göra en jämförelse enbart baserat på storleken på området samt hur många som bor där. Det är mer relevant att undersöka befolkningstäthet och boendeform i respektive område när bästa möjliga service för invånarna i staden utvecklas.

I Stockholms miljöprogram lyfts vikten av att farligt avfall tas omhand på rätt sätt. Detta kan ske genom att möjligheten för stadens invånare att lämna ifrån sig sitt farliga avfall till något av stadens system ökar. Informationsinsatser om farligt avfall och var man lämnar detta är en viktig del i arbetet med att få fler att lämna sitt avfall miljöriktigt och kan vara ett sätt att öka insamlingsgraden i områden där få idag använder sig av mobila miljöstationen. I dagsläget ser vi även att det finns behov av flera olika typer av insamlingssystem, både när det gäller farligt avfall men även andra typer av avfall.

När det gäller farligt avfall har Stockholm Vatten AB arbetat fram nya automatiska miljöstationer där farligt avfall kan lämnas dygnet runt. I dagsläget finns

det en i Norra Djurgårdsstaden, en på Södermalm och en på gång i Kista. Dessa stationer är viktiga tillskott i Stockholms insamlingssystem och jag ser positivt på att långsiktigt planera för fler av dessa i lägen där många människor passerar dagligen.

Vi har även i budget för 2017 ett uppdrag om att utöka tider och upptagningsområden för mobila återvinningscentraler där fokus självklart bör ligga på de platser där de behövs mest. Under åren 2016 och 2017 kommer även mobila återvinningscentraler och återbruk finnas på plats på olika ställen i innerstaden och ytterstaden. Allt för att underlätta en miljömässigt bra resurs- och avfallshantering för alla Stockholms invånare.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Lotta Edholm (L) om Stockholm Vattens mobila miljöstationer anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 3 november 2016

KATARINA LUHR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Stockholm växer och blir en tätare stad. Den täta staden är bättre för klimatet och innebär ett lyft för ytterstaden. Därför är det viktigt att servicen i ytterstaden förbättras och särskilt den typen av service som är förknippad med bilanvändande. På så sätt skapas samma villkor för boende i ytterstaden som i innerstaden att leva ett urbant och klimatsmart liv. Servicen att göra sig av med farligt avfall och småelektronik med hjälp av Stockholm Vattens mobila miljöstationer är därför viktig och det är viktigt att denna service också når ut till ytterstaden.

Idag är turlistorna för de mobila miljöstationerna skevt fördelade. Det för således med sig att möjligheterna till ett urbant och klimatsmart liv ser olika ut för olika stockholmare. Förslaget i skrivelsen syftar till att förstärka ytterstaden och gå före i det viktiga arbetet mot en tätare och klimatsmart stad.

Det råder stor enighet i staden om att yteffektiva transportslag ska premieras. Det betyder i praktiken att det måste bli lättare att välja kollektivtrafik, gång eller cykel i enlighet med framkomlighetsstrategin. Förslaget är ett steg i rätt riktning för att förbättra framkomligheten genom minskat bilberoende. Det förbättrar dessutom framkomligheten utan att på samma gång belägga stockholmare med avgifter som slår så brett att vissa kommer i kläm.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Markus Nordström och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Lotta Edholm (L) har i en skrivelse till kommunstyrelsen begärt att få en redovisning av stadens möjligheter att öka antalet platser för de mobila miljöstationerna i ytterstaden i kollektivtrafiknära lägen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna i Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen och Spånga-Tensta, samt Stockholm Stadshus AB som har underremitterat ärendet till Stockholm Vatten AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Ett av delmålen i *Miljöprogram för Stockholm 2016-2020* är att farligt avfall inte ska förekomma i hushållssoporna. För att uppnå detta erbjuder staden några alternativa insamlingssystem. Ett alternativ är att lämna farligt avfall vid någon av de sex återvinningscentralerna som finns i Bromma, Lövsta, Roslagstull, Vantör, Sättra och Östberga. Ett annat alternativ, som lämpar sig väl för icke-bilburna, är att använda de mobila miljöstationerna. För privatpersoner finns också möjligheten att beställa hämtning vid bostaden.

I skrivelsen argumenteras för att samma service ska gälla såväl i ytterstaden som i innerstaden. Denna princip är i grunden riktig, men måste alltid avvägas mot kostnadseffektiviteten. I en analys av var lastbilarna ska stanna för att uppnå största möjliga resultat och effektivitet måste också hänsyn tas till befolkningstätheten och boendeform, som varierar mellan olika delar av staden. Boendeform (en-/tvåfamiljshus eller flerfamiljshus) är korrelerat till bilinnehav och därför relevant som ingångsvärde vid bestämning av optimal turlista för de mobila miljöstationerna.

Stadsledningskontoret är i grunden positiv till alla åtgärder som bidrar till att staden når målen i avfallsplanen och miljöprogrammet. Skrivelsen utgör ett exempel på ett förslag som kan leda till förbättrad service i staden, som i sin tur kan minska mängden farligt avfall i hushållssoporna. Med tanke på att staden står under ett omvandlingstryck, som kan leda till allt fler bosatta i ytterstaden utan tillgång till egen bil, finns goda skäl för Stockholm Vatten AB att löpande se över turlistan för de mobila miljöstationerna.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att skrivelsen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2016 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen är positiv till en ökning av antalet platser för mottagning av hushållens farliga avfall och tillstyrker en redovisning enligt remitterad skrivelse.

Miljöförvaltningen ser gärna att den mobila miljöstationen ses i sitt sammanhang av olika mottagningsvarianter i staden. Idag finns förutom den mobila miljöstationen även till exempel insamlingsskåpet "Samlaren" som är avsett för insamling av glödlampor, lågenergilampor, batterier och mindre elektronikprylar som t.ex. mobiltelefoner. Samlaren finns på sex mataffärer runt om i Stockholm.

En ny möjlighet att göra sig av med sitt farliga avfall erbjuds genom den nya automatiska miljöstationen som med fördel kan placeras i kollektivtrafiknära lägen. Den första av dessa stationer togs i drift i Norra Djurgårdsstaden och Stockholm Vatten Avfall har anmält ytterligare två sådana stationer. På Södermalm har en station driftsatts och det är på gång även i Kista. Den automatiska miljöstationen ger tillgång/möjlighet till avlämning av det farliga avfallet under dygnets alla timmar.

I miljöprogrammet för Stockholm har det särskilt lyfts fram vikten av att farligt avfall tas omhand på rätt sätt. Delmål 4.3 anger att "Farligt avfall ska inte förekomma i hushållssoporna". Delmålet kan enligt programmet nås genom att "Möjligheten för stadens invånare att lämna ifrån sig sitt farliga avfall till något av stadens system ska öka."

Då tillgänglighet/närhet till inlämningsställen, enligt förvaltningens uppfattning, utgör grunden för ett framgångsrikt omhändertagande är varje förbättring positiv. Nämnden tillstyrker därför Lotta Edholms förslag om en redovisning av möjligheterna att öka antalet platser för de mobila miljöstationerna i ytterstaden.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 följande.

1. Trafiknämnden beslutar att som svar på remissen överlämna kontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret är inte involverat i arbetet med mobila miljöstationer och har inte föreslagit vare sig platser eller turlista för den nuvarande verksamheten. Kontorets tillståndsavdelning ansvarar bland annat för dispenshantering och är stadens samlade remissinstans till polisen för ansökningar om att använda offentlig plats.

Att se över lämpliga platser i ytterstaden är ett arbete som bör ske i dialog med Stockholm Vattens avfallsavdelning som är ansvariga för denna fråga. En sådan dialog har redan initierats från Stockholm Vatten i samband med att de utvecklar denna typ av verksamhet.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 följande.

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens

tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Abit Dundar m.fl. (L), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns tre återvinningsstationer i söderort: Sättra, Vantör och Östberga samt en återvinningscentral för trädgårdsavfall i Bandhagen. Samtliga är möjliga att nå med kollektivtrafik, men för de flesta boende i Hägersten-Liljeholmen kräver det byten. Samtidigt har många medborgare inte tillgång till bil och det är heller inte önskvärt ur hållbarhetsperspektiv att göra bilen till det enklaste alternativet. I hanteringen av miljöfarligt avfall ska det vara lätt att göra rätt. Genom att förenkla medborgarnas möjligheter att slänga miljöfarligt avfall i sin närmiljö, kan Stockholms stad minska andelen miljöfarligt avfall som slängs i de vanliga soporna. Stadsdelsförvaltningen ställer sig därför positiva till att öka antalet stopp som de mobila miljöstationerna gör i Hägersten-Liljeholmen.

Stadsdelsförvaltningen anser i övrigt att skrivelsen från L är oklar i vilket geografiskt område som avses med ”västra söderort”, vilket gör det svårt att bedöma riktigheten i jämförelsen med Kungsholmen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

I linje med stadens framkomlighetsstrategi och miljöprogram anser förvaltningen att det är viktigt att service, såsom avfallshantering, utvecklas i takt med att Stockholm stad arbetar för minskat bilberoende. Förvaltningen anser att det är viktigt att platserna för de mobila miljöstationerna möter stockholmarnas behov när staden utvecklas.

Enligt förvaltningen är det i det arbetet betydelsefullt att undersöka befolkningstäthet och boendeform i respektive område. När platser för de mobila miljöstationerna planeras är det också angeläget att tillgängligheten till platserna beaktas så att de fungerar för till exempel personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att det är viktigt att på ett tydligt sätt berätta om de mobila miljöstationerna så att informationen verkligen når hushållen.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Olov Lindquist (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Susanne Wicklund (C) och Annette Hultåker (KD) som instämde i reservation anförd av Olov Lindquist (L).

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

I linje med stadens framkomlighetsstrategi och miljöprogram anser förvaltningen att det är viktigt att service, såsom avfallshantering, utvecklas i takt med att Stockholm stad arbetar för minskat bilberoende. Förvaltningen anser att det är viktigt att platserna för de mobila miljöstationerna möter stockholmarnas behov när staden utvecklas.

Enligt förvaltningen är det i det arbetet betydelsefullt att undersöka befolkningstäthet och boendeform i respektive område. När platser för de mobila miljöstationerna planeras är det också angeläget att tillgängligheten till platserna beaktas så att de fungerar för till exempel personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att det är viktigt att på ett tydligt sätt berätta om de mobila miljöstationerna så att informationen verkligen når hushållen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 11 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremisser

Stockholm Vatten

Bolaget tar tacksamt emot förslag på hur servicen kan utvecklas och förbättras för alla Stockholmare. Angående fördelningen av turer mellan inner- och ytterstaden stämmer det att innerstaden ofta har fler stopp, om man räknar antalet stopp per invånare än vad ytterstadsområdena har som helhet. I innerstaden bor nästan uteslutande alla invånare i ett flerbostadshus. I ytterstaden ser fördelningen annorlunda ut.

Bolaget vill underlätta för dem som inte antas ha tillgång till bil att lämna ifrån sig sitt farliga avfall. Därför har fokus i ytterstadsområdena lagts på områden där merparten av invånarna bor i flerbostadshus och inte antas ha tillgång till en bil. I områden där merparten bor i en villa är det betydligt glesare mellan stoppen. Här har bolaget antagit att merparten faktiskt har tillgång till bil och istället väljer att åka till en ÅVC som har öppet 359 dagar om året. Bolaget anser därför att det inte är rättvisande att göra en jämförelse baserat på storleken på området samt hur många som bor där. Det är viktigare att undersöka befolkningstäthet och boendeform i respektive område när bästa möjliga service för invånarna i staden utvecklas.

Koncernledningens synpunkter

Koncernens bolag arbetar samtliga utifrån kommunfullmäktiges mål om en ekologiskt hållbar stad. Inför år 2016 och framåt har ambitionerna förtydligats genom antagande av ett nytt miljöprogram som anger målsättningar om utveckling av resurseffektiva kretslopp och ett giftfritt Stockholm. Inom dessa områden har Stockholm Vatten AB¹ huvudansvar för att skapa en infrastruktur som möjliggör en utveckling mot att uppfylla målsättningen.

¹ Bolaget kommer att byta namn till Stockholm Vatten och Avfall AB i enlighet med beslut i kommunfullmäktige hösten 2016.

Ett delmål avseende resurseffektiva kretslopp är att ”farligt avfall ska inte förekomma i hushållsavfall” och i detta hänseende är de mobila miljöstationerna en viktig del i bolagets service för att uppnå målsättningen. För att få största möjliga resultat och effektivitet i omhändertagande av farligt avfall, delar koncernledningen Stockholms Vattens synpunkt. Analysen av plats och turtäthet för de mobila miljöstationerna måste baseras på en djupare analys än enbart befolkning och yta. Bolaget har också ett ägardirektiv att utöka tider och upptagningsområden för mobila återvinningscentraler och som ett led i detta planerar bolaget att utveckla systemet för den mobila mini-ÅVC efter resultatet av projektet "Framtidens ÅVC" med tre nya platser under 2016.

Koncernledningen välkomnar dock generellt förslag till utveckling inom miljö- och återvinningsområdet, särskilt som bolaget har ett ägardirektiv att följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet. Stadens ambitioner är höga och Stockholm Vatten, tillsammans med de 1,3 miljoner invånare som berörs av bolagets tjänster, måste samverka för att uppnå målen. Skrivelsen utgör ett exempel på ett sådant förslag som kan leda till utveckling av servicen som i sin tur minskar mängden farligt avfall i hushållssoporna enligt kommunfullmäktiges målsättning i stadens Miljöprogram 2016-2019.

Reservationer m.m.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Abit Dundar m.fl. (L) enligt följande.

Nämnden beslutar att bifalla motionen!

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Olov Lindqvist (L) enligt följande.

Stockholm växer och blir en tätare stad. Den täta staden är bättre för klimatet och innebär ett lyft för ytterstaden. Därför är det viktigt att servicen i ytterstaden förbättras och särskilt den typen av service som är förknippad med bilanvändande. På så sätt skapas samma villkor för boende i ytterstaden som i innerstaden att leva ett urbant och klimatsmart liv. Servicen att göra sig av med farligt avfall och småelektronik med hjälp av Stockholm Vattens mobila miljöstationer är därför viktig och det är viktigt att denna service också når ut till ytterstaden.

Idag är turlistorna för de mobila miljöstationerna skevt fördelade. Det för således med sig att möjligheterna till ett urbant och klimatsmart liv ser olika ut för olika stockholmare. Förslaget i skrivelsen syftar till att förstärka ytterstaden och gå före i det viktiga arbetet mot en tätare och klimatsmart stad.

Det råder stor enighet i staden om att yteffektiva transportslag ska premieras. Det betyder i praktiken att det måste bli lättare att välja kollektivtrafik, gång eller cykel i enlighet med framkomlighetsstrategin. Förslaget är ett steg i rätt riktning för att förbättra framkomligheten genom minskat bilberoende. Det förbättrar dessutom framkomligheten utan att på samma gång belägga stockholmare med avgifter som slår så brett att vissa kommer i kläm.